

רשות

ידיעון הרשות הלאומית להסמכת מעבדות
רשות מס' 52, ספטמבר 2016, אלול תשע"ו

חדשות הרשות

**ועדת מקצועית לכתיבת מסמך הנחיות בנושא
הסמכת ארגונים לבדיקת מתקני הגז הטבעי**

מאת: אילן לנדסמן, סמנכ"ל הסמכה

פעילות הועדה המקצועית לנושא הסמכת ארגוני לבחינת מתקני גז הטבעי רוכזה על ידי אילן לנדסמן, סמנכ"ל הסמכה של הרשות, במשרדי הרשות עם נציגי הרגולטור במשרד האוצר במטרה לגבש נוהל המגדיר את הנחיות הרשות להסמכת ארגונים לבדיקת מתקני גז טבעי. חברי הועדה הינם:

- רן כהן – ממונה בטיחות כימיה ונפט, מנהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית, משרד הכלכלה והתעשייה, כיום מנהל אשכול הבטיחות בעבודה במשרד העבודה והרווחה
- מר יאשה ירובסקי - מנהל אגף בכיר הנדסה ותשתיות וממונה על הבטיחות משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים

תוכן עניינים

חדשות הרשות
עמ' 5-1

- ועדה מקצועית גז טבעי
- הסמכה לבדיקות משקל
- טעויות אנוש במעבדות כימיה
- מידע מ-ILAC
- הרשות בפעילות בועדות הכנסת

הוראות הרשות
עמ' 5-11

- חשבונות אגרה-עדכון
- הנחיות והודעה מהמשרד להגנת הסביבה

הדרכה
עמ' 11

פרסום
עמ' 12

עורכת: עו"ד רויטל סוסובר
מערכת: צוות הרשות
עיצוב: שירה כהן
כתובת: רח' כנרת 12 (בנין חאן) קרית שדה התעופה 7015002
טל': 03-9702727
פקס: 03-9702413

Website: www.israc.gov.il
Email: israc@israc.gov.il

- מר חיים מלמד – סגן מנהל אגף בכיר, משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים
- מר חיים טימור- נציג מחלקת פיקוח תעשייתי, חברת TUV NORD
- מר יעקב גל, יועץ מעבדה מוסמכת
- מר עדי עציץ, מנכ"ל איוויקס שירותי הנדסה, פיקוח ויעוץ בע"מ
- מר אלי בן אריה- מנכ"ל מעבדת א.ב.א.
- מר רונן מרקו, מרכז בכיר PB, יועץ לרשות הגז הטבעי, משרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים

הנחיות הרשות להסמכת ארגונים לבדיקת מתקני גז טבעי שגובשו על ידי הוועדה המקצועית פורסמו באתר האינטרנט של הרשות הלאומית להסמכת מעבדות לתקופה של 30 יום להערות הציבור. הוועדה דנה באופן ענייני ומקצועי בהערות שהתקבלו וטיוטת המסמך עודכנה בהתאם.

מסמך 1-TR-0021 הנחיות הרשות להסמכת ארגונים לבדיקת מתקני גז טבעי מפורסם באתר האינטרנט של הרשות, בעברית ובאנגלית.

הסמכה לבדיקות משקל

מאת: אתי פלר, מנכ"ל

בשנים האחרונות המודעות הצרכנית לאיכותם של מוצרים עולה וזו הביאה איתה שינוי משמעותי בתקנים שונים, שעודכנו במהלך השנים האחרונות, וכוללים מדדי בדיקה שלא היו בעבר או שמידת תשומת הלב למדדים אלו הייתה פחותה. העדכונים בתקנים מהווים גם כלי אכיפה בידי הרגולטור ומעת לעת עולה השאלה האם יש מעבדות מוסמכות גם לבדיקות שקילה.

לאור פניות חוזרות בתחומים שונים ובהם חומרי אריזה (החוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011, "חוק האריזות", מוצרי מזון מוכן או מוצרים הנארזים במרכולים. צוות הרשות מבקש לפנות לכל המעבדות המוסמכות לבחון האם הן מעוניינות להרחיב את הסמכתן למדידת משקל. מדידה זו מהווה חלק ממגוון בדיקות כאמור לאריזות בכלל ולמוצרי מזון בפרט, ועשויה להידרש בטווח של מדידות שונות בטווח של חלקי גרמים בודדים (מזון) למספר קג' (לאריזות). מידע על דיוק השקילה והתנאים ניתן למצוא בתקנים הישימים.

מדריך על טעויות אנוש במעבדות כימיה

מאת: אתי פלר, מנכ"ל

ברצוננו להודיעכם כי דר' איליה קוסמן שותף בפרסום מאמר חדש בנושא טעויות אנוש במעבדות כימיה. IUPAC/CITAC Guide on human errors in chemical laboratories הנכם מוזמנים לקחת חלק בסדנא בינלאומית בישראל בשנת 2017 אשר תכלול התייחסות גם לנושא טעויות אנוש במעבדה ולהתעדכן בחידושים בקישור הבא:

<http://bioforumconf.com/satellite-event2017>.

מידע מהארגון הבינלאומי להסמכה ILAC

מאת: אתי פלר, מנכ"ל

הארגון הבינלאומי להסמכה ILAC בו חברות 90 מדינות, וישראל בהן, פועל בקדחתנות ושקדנות לקידום ההסמכה בתהליכי רגולציה בינלאומיים. האמצעים האלקטרוניים לפרסום ושיתוף מהווים בסיס לפעילות הארגון ולשיתוף כל בעלי העניין.

ניתנת האפשרות לקבל עדכון בכל פעם שמפורסם. בקרו באתר: http://ilac.org/latest_ilac_news והרשמו, כך תשארו מעודכנים בחדשות על הסמכה.

מאגר התשובות לשאלות הנפוצות (FAQ) מעודכן <http://ilac.org/about-ilac/faqs> /<http://ilac.org/language-pages/hebrew> מצגות ומסמכי הנחיה גם בעברית ומעוניינים ניתן להצטרף לטוויטר של ILAC, עכשיו זמין מדף הבית של האתר.

Accreditation:
Delivering Global Confidence

לעמוד הראשי

הרשות בפעילות בוועדות הכנסת

מאת: אתי פלר, מנכ"ל

במהלך השנה האחרונה השתתפו נציגי הרשות במספר דיונים בכנסת הנוגעים לעבודת מעבדות וגופי פיקוח. הנושאים העיקריים התייחסו להאצת חיבור מפעלים לגז טבעי, פעילויות מכוני בקרה במסגרת עדכון חוק תכנון ובניה, וההצעה לעדכון חוק התקנים. במהלך הדיונים נחשפו חברי הכנסת בוועדת העבודה ובוועדת הרפורמות לפעילות הרשות בכלל והמעבדות המוסמכות בפרט. במסגרת זו הועלתה הצעה לסיור במעבדות ואכן הוועדה בראשות ח"כ אלי כהן החליטה על סיור במעבדה פרטית ובמעבדות מכון התקנים. לסיור במעבדה הפרטית איזוטופ הוזמנה מנכ"ל הרשות.

לח"כ אלי כהן, ח"כ פולקמן וח"כ עיסוי פריגי ניתנה האפשרות להסביר על מערך ההסמכה, מהי בדיקת כשירות מקצועית של ארגון ומהו מערך הפיקוח של הרשות. חברי הכנסת ביקשו מידע אודות השעיה ושלילה ומערך פעילויות ההדרכה של הרשות. הביקור הוגדר על ידי חברי הכנסת כמעניין ומוצלח.

הוראות הרשות

חשבונות אגרה - עדכון

מאת: עו"ד רויטל סוסובר, סמנכ"ל כספים ויועצת משפטית

אגרה שנתית מחושבת לפי 12% מעלות ההסמכה המלאה של מעבדה על פי מספר הטכנולוגיות להן היא מוסמכת. החל משנת 2015 משלמות המעבדות אגרה זו שנתית ("אגרה תקופתית"), קרי לכל תקופת ההסמכה.

מעבדה שעומדת למבדק הסמכה מחדש בשנה מסוימת, תקבל כבר ברבעון האחרון של השנה הקודמת, הערכה בדבר עלות האגרה התקופתית שיהא עליה לשלם. הערכה זו תואמת את היקף הסמכתה במועד הנפקת המכתב. במועד זה גם תקבל חי"ן לתשלום 50% מעלות מבדק הסמכה מחדש. בתום מבדקי ההסמכה מחדש תקבל המעבדה גמר חשבון לעלות מבדק ההסמכה מחדש וכן חשבון לתשלום האגרה התקופתית. חשבון זה תשלם המעבדה עבור תקופת ההסמכה העוקבת ולא יאוחר מ-60 יום לפני מועד פג תוקף הסמכת המעבדה וכתנאי לחידושה.

[לעמוד הראשי](#)

הנחיות המשרד להגנת הסביבה

מאת: זהבה נזרי, ראש אגף סביבה ו-GLP

להלן הנחיות המשרד להגנת הסביבה בנושא טיפול בבקשות לאישור מנהל לפינוי קרקעות מזוהמות ובענין פינוי קרקע מזוהמת לביוסויל.

מדינת ישראל
המשרד להגנת הסביבה

אגף קרקעות מזוהמות, שפכי תעשייה ודלקים

כ"א תמוז תשע"ו
27 יולי, 2016

סימוכין- 210-16

מענה להערות ציבור-

נוהל לטיפול בבקשות לאישור מנהל לפינוי קרקעות מזוהמות

בהמשך להערות הציבור שהתקבלו לגבי נוהל לטיפול בבקשות לאישור מנהל לפינוי קרקעות מזוהמות, הטמיע המשרד חלק מההערות שהתקבלו, כמפורט להלן:

- הובהר שבסיום חפירה של קרקע מזוהמת יש לבצע דיגום מוודא בבור החפירה בהתאם להנחיות המשרד "הנחיות מקצועיות לחפירה, דיגום ערימות קרקע מזוהמת או החשודה בזיהום ודיגום מוודא". בין היתר הובהר שלאחר הפינוי ובמסגרת הדיווח למשרד יידרש גם דיווח אודות הדיגום המוודא מבור החפירה.
- בדיקת התאמה ליעד הפינוי בשלב הגשת הבקשה – ככל שמדובר באתרי הטמנה הכללים נקבעו כללים ברורים בטבלת ערכי קליטה. כמו כן, האתרים המורשים מפורסמים באתר המשרד ברשימת אתרים מורשים לפסולת בנייה ואתרים מורשים לפסולת מעורבת. לגבי מתקני טיפול (כגון ביוסויל ואפעה) על מגיש הבקשה לבדוק מול יעד הפינוי את יכולתו לקלוט את הקרקע המזוהמת בהתאם למאפייניה וערכי המזהמים בה, לרבות בכפוף לרישיונות והיתרים שניתנו לו.
- לבקשת גורמים שונים, הובהר כי כפי שקבוע בתקנות יש לפנות פסולת מסוכנת לרבות קרקע מזוהמת בהקדם האפשרי ולא יאוחר מחצי שנה מעת היוצרותה. יצוין, כי העובדה שהמשרד מכיר באנליזות שבוצעו במסגרת סקר קרקע למשך 36 חודשים אינה גורעת מהחובה לפינוי לפי התקנות.

- נוספה התייחסות לבקשות שינויים לאחר קבלת האישור. סעיף זה עוסק במקרים בהם לאחר קבלת אישור המנהל מגבלה המבקש כי עליו לפנות כמות גדולה יותר ממה שהתבקש במקור או שיש בקשה לפנות את הקרקע המזוהמת ליעד אחר. נקבע בהקשר זה, כי על מקבל האישור לפנות בכתב למנהל ולהסביר את הסיבות לשינוי. כמו כן, ובמקרים המתאימים, יידרשו דיגומים ואנליזות נוספות. יובהר שמדובר בתהליך פשוט יחסית שלא מכביד על המבקשים.
- לעניין דיווח בתום הליך הפינני – חודדו הדרישות כך שהדיווח יכלול גם את דו"ח הדיגום המוודא וכן את מאפייני הקרקע שפונתה. כמו כן הובהר שהדיווח יימסר לרכז במחוז ממנו פונתה הקרקע. לגבי דיווח על שרשרת הטיפול הרי שמבקש האישור צריך לדווח רק לגבי הקליטה במתקן שאליו העביר (מתקן טיפול או אתר הטמנה). לעניין הפיקוח על מתקני הטיפול ואתרי הטמנה, הרי שהדבר מתבצע בנפרד והם נדרשים גם כן לדווח למשרד אודות קליטת קרקע מזוהמת ופסולת בכלל.
- טבלת ערכי הקליטה באתרי הטמנה תוקנה באופן שהובהר שהפרמטרים הקבועים שצריך לבדוק בכל פינני לאתר הטמנה הם TPH מתכות ו VOC. ואילו במקרים שבהם הזיהום

המשרד להגנת הסביבה

קרקעות מזוהמות • שפכי תעשייה • דלקים

כפני נשרים 5, ת.ד. 34033 ירושלים 191340 טל: 02-6553760/1 פקס: 02-6541862 | www.sviva.gov.il

- בקרקה עלול להכיל חומרים נוספים על הפרמטרים הקבועים שיש לבדוק, רשאי המנהל לדרוש בדיקת פרמטרים נוספים כמפורט בנספח 6 לחוברת ערכי הסף כגון TOC, DOC, TDS, PH, PCB, Phenol. כמו כן, עודכן ערך המינימום ל TPH באתר פסולת מסוכנת כך שיהיה 100 כמו ביתר האתרים.
- לעניין דיווח טרם פינני – תוקן הנוסח כך שהדיווח יהיה לפחות 3 ימים מראש (נמחקה הדרישה להודעה 7 ימים מראש). קיימת חשיבות לדרישה זו על מנת לאפשר פיקוח יעיל של המשרד.
 - אישורי מנהל "רוחביים" – לאור הערות שונות מצאנו שהביטוי אישור מנהל "רוחבי" הוא מבלבל, למעשה מדובר באישור מנהל ל"פרויקט" – הכוונה היא לפינניים ידועים ומתוכננים מראש, כאשר כפי שמצוין בנהל, מאפייני הקרקע ויעדי הפינני קבועים וידועים. אישורי מנהל לפרויקט אינם נועדו ואינם מתאימים לפינני לאחר אירועים חריגים שאינם צפויים ולא הוגדרו מראש באישור. כמו כן, לעניין הדרישות שיפורטו באישור – הנוהל כולל רק ראשי פרקים שיפורטו באישורים עצמם. בנוסף, נבקש להבהיר כי הכמות שמצוינת בבקשה היא כמות מקסימום מבוקשת שאותה יכול המבקש להעריך בהתאם לממצאי סקר הקרקע, לנתונים משנים קודמות וכיוצא באלה. ככל שתידרש הרחבה ניתן לפנות לפי סעיף השינויים.
 - שינוע – הובהר הנוסח וניתנה התייחסות למשקל.
- כחלק מעדכון מסמך ההנחיות נעשו מספר שינויים במיקומי הסעיפים, על כן מומלץ לקרוא את המסמך העדכני בעיון רב.

באשר להערות שלא התקבלו, נבקש להבהיר כדלקמן –

- "בעל המפעל" – המשרד עובד מול מי שהוא בעל המפעל או האתר המזוהם כהגדרתו בנוהל. הגשת הבקשה חייבת להיות על ידי גורם זה. אין מניעה לעשות שימוש ביועצים וכיוצא בזה לשם סיוע בהכנת הבקשות וכדומה, אך הבקשה עצמה צריכה להיות חתומה על ידי מי שעונה להגדרת "בעל המפעל" הוא הגורם האחראי.
- נשאלה השאלה – על מי חלה האחריות לבצע את הבדיקות לפני הפינוי. מגיש הבקשה (בעל המפעל) הוא הגורם המפנה ועליו חלה האחריות להגיש את כלל המידע הנדרש.
- בדיקת VOC נדרשת תמיד. כאשר משקל הערימה נמוך מ- 40 טון ו VOC אינו המזוהם הרשאי ניתן להסתפק בבדיקת PID (כפי שנקבע בהנחיות לחפירה ודיגום מוודא). ישנה חשיבות לבדיקות אלה על מנת למנוע מפגעים בהובלה וביעדים השונים.
- התקבלה הערה לפיה יש לדרוש כי דוגם קרקע לא יהיה קשור לבעלי אתרי טיפול או לבעלי אתרים מזוהמים. נכון להיום הדרישה היא שהדוגם יהיה מוסמך על ידי הרשות להסמכת מעבדות ואין דרישה נוספת לעניין ניגוד עניינים. ייתכן שבעתיד המשרד יפעל לאסדרת העיסוק בדיגום קרקע וייעוץ בתחום הקרקעות המזוהמות.

המשרד להגנת הסביבה

קרקעות מזוהמות • שפכי תעשייה • דלקים

כנפי נשרים 5, ת.ד. 34033 ירושלים 91340 | טל: 02-6553760/1 | פקס: 02-6541862 | www.sviva.gov.il

- התקבלה הערה לפיה על המשרד להתחייב לתקופת זמן מוגבלת לטיפול בבקשות. מניסיונו הטיפול בבקשות אינו אורך תקופות בלתי סבירות, המענה ניתן בממוצע תוך 14 ימי עבודה. יחד עם זאת מדובר בנושא מורכב שלעיתים מחייב בדיקות מעמיקות שאורכות זמן רב יותר.
- לעניין מניעת מיהול - מצוין בנוהל כי על מנת למנוע מיהול כטיפול בקרקע, אין להכניס למתקן טיפול קרקע מזהמת בערכים נמוכים מאלה שנדרשים בתום הליך הטיפול. למשל – מתקן טיפול ביולוגי שתוצרי הטיפול בו מיועדים להטמנה באס"פ מעורבת לא יוכל לקלוט קרקע המכילה ערכי TPH ממוצעים נמוכים מ- 5000. התקבלה הערה לפיה קרקע מזהמת לא שווה בכולה בערכי הזיהום ולכן זו דרישה בעייתית. נבקש להבהיר שמדובר בערכים ממוצעים ולכן ונוכח החשיבות במניעת מיהול מדובר בדרישה סבירה וחשובה.
- טבלת ערכי קליטה באתר הטמנה – נשאלנו לעניין ערכי TPH באס"פ מעורבת – בטבלה נקבע 100-5000 ולא 500-5000 כפי שהיה מקובל בעבר, הסיבה לכך היא שלמעשה אין מניעה מבחינה מקצועית להטמין פסולת המתאימה להטמנה באתר פסולת יבשה באתר פסולת מעורבת. לעניין ערכים של total VOC – הערכים נקבעו בתיאום עם אגף איכות אוויר ובהתאם להיתרי פליטה של יעדי פינני, ערכים אלה נועדו למנוע מפגעי זיהום אוויר בהובלה וביעדי הפינני. בנוסף נבקש להבהיר, כי כאשר בקרקע ערכי VOC גבוהים מ- 100 הטיפול חייב להיות באתר סגור שבו נאספים הגזים למערכת טיפול.
- בטופס הבקשה נכתבה הערה לפיה ספציפית לעניין ערימות בנפח מצטבר של פחות מ 25 מ"ק. בהקשר זה צוין כי באתר בו המזהם העיקרי הינו דלקים ניתן להסתפק בבדיקת TPH בלבד ללא אנליזות של מזהמי המשנה - VOC ומתכות, אלא אם נמדד ערך PID ממוצע מעל 100. ערך 100 נקבע בשונה מהערך הרגיל של 20 חל"מ וזאת לאור הכמות הקטנה.

תאריך: י"ד תמוז, תשע"ו
20 יולי, 2016
סימוכין: 204-16

מדינת ישראל
המשרד להגנת הסביבה

הנדון: הבהרה לציבור – פינוי קרקע מזוהמת לביוסויל טעון אישור המנהל

נוכח שינויים שחלו במאפייני חברת ביוסויל, וכפי שהובהר גם לחברת ביוסויל עצמה, החל מיום 1.8.16, העברת קרקע מזוהמת לטיפול בביוסויל תעשה רק באישור המנהל בהתאם לתקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים).

בהתאם לכך, על המעוניינים לפנות קרקע מזוהמת לטיפול בביוסויל להגיש בהקדם בקשה לקבלת אישור המנהל מאגף קרקעות, שפכי תעשייה ודלקים

מייל לשליחת בקשות לאישור מנהל - soil@sviva.gov.il

בברכה,

אבי חיים

רא"ג שפכי תעשייה, קרקעות מזוהמות ודלקים

מרכז הדרכה

תוכנית הדרכה 2016

תאריך	שם הקורס
14/09/2016	הכרת תקן ISO/IEC 17020 לגופי בחינה
14/12/2016	שיטות מהירות במיקרוביולוגיה – בחירת שיטה והטמעתה במעבדה
20/12/2016	ניהול מעבדה רפואית על פי דרישות התקן ISO/IEC 15189 להסמכת מעבדות רפואיות

ניתן לצפות בתכני הקורסים ולהוריד דפי הרשמה באתר הרשות
הדרכות הרשות כוללות סדנאות בהן המשתתפים שותפים לתוצרים ובכך ניתן מענה לדרישות הייחודיות של כל אחד מתחומי העיסוק. ההדרכות נערכות במשרדי הרשות הלאומית להסמכת מעבדות משעה 09:00 עד 16:00 לערך. השלמת יום הדרכה מזכה בתעודה מטעם הרשות.

עלות יום הדרכה:

סכום למשתתף ליום	מספר משתתפים	סטטוס מעבדה
₪ 650	1	מעבדה מוסמכת או מעבדה ששילמה 50% מסך ההסמכה
₪ 1000	2	
₪ 1200	3	
₪ 750	1	לא מוסמכת
₪ 1200	2	
₪ 1500	3	

לתשומת לבכם:

עלות קורס היא נגזרת של ימיו ומשתתפיו. קורסים בני מספר ימים בנויים נדבך על נדבך ולכן לא רצוי להשתתף רק באחד מהימים. פתיחת קורס מותנית במינימום מספר נרשמים. לידיעתכם, הרשמה לקורס מחייבת הסדרת תשלום עד מועד תחילת הקורס.

מקצועיות התייעלות – הסמכה היא הדרך

הרשות הלאומית להסמכת מעבדות הינה גוף הסמכה לאומי ביעוד "...בדיקת כשירות מקצועית בהרמוניזציה עם העולם בהקשר למדידות, בדיקות וכיולים לתועלת המדינה ואזרחיה..." תפקידה לבדוק את היכולת והכשירות המקצועית של המעבדה ולהעניק לה תעודה על כך ולפקח. הסמכת הרשות נדרשת על ידי רגולטורים במשק הישראלי, כמו גם קניינים גדולים, המבקשים לעבוד עם רק מעבדות מוסמכות בלבד.

אנו מתכבדים להציע שירותי הסמכה בינלאומיים לתועלת ארגוןך במגוון תחומים, בהם: רפואה, בריאות, מים ומזון, חשמל ואלקטרוניקה, כיול, GLP ועוד.

היתרונות העיקריים בהסמכה:

- ✓ ייעול תהליכי בדיקה
- ✓ שיפור שליטה בהערכת טיב המוצר
- ✓ הפחתת בדיקות במעבדות חיצוניות
- ✓ הכרה בינלאומית בדוחות תוצאות בדיקות
- ✓ הפחתת ביצוע בדיקות חוזרות בכלל במדינות היעד בפרט

הרשות חברה בארגון בינלאומי להסמכת מעבדות ILAC. חברות זו מקנה הכרה הדדית וסיוע בסחר בין כל המדינות החתומות, כ-90 מדינות: <https://www.ilac.org/membersbycategory.html>

הסמכה לאומית – הכרה בינלאומית

ליצירת קשר israc@israc.gov.il לקבלת מידע www.israc.gov.il טלפון 03-9702727

